

List izhaja vsak petek

n velja za navadne naročnike s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za četrto leta 80 sold. — Kdor sam po-nj pošilja, plača 2 g. 50 s. Za ude kat.-pol. društva je naročnina določena v društv. pravilih. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. pri knjigarju Sohar-ju na Travniku.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravniku in sovredniku **Matiji Kravanja-I** v nunskih ulicah h števil. 386. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. — Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 s.; če trikrat, 15 s.; za kolek vsakrat 30 s.

Valentin Stanič.

Spodobi se poštenega moža — pokojnega Staniča — v slavnem spominu ohraniti.

Slomšek.

Od kar je Janežičev „Glasnik“ obmolknil in Stritar-jev „Zvon“ potihnil, obdeluje slovensko leposlovno polje v Mariboru izhajajoča „Zora“. Med družimi lepimi prednostimi tega lista, mi ta najbolj dopada, da ima za vsacega, ki je národu količkaj koristil, časten prostorček. To je lepó, pa tudi prav! Naš pregovor pravi: Bog je hvale vreden, človek pa pohvale. Kdor je kedaj za nas delal, tega imejno v hvaležnem spominu.

Mi goriški Slovenci, tik laške meje naseljeni, med Lahe in Nemce zagozdeni, se ne moremo ravno ponašati z možmi, ki bi bili slovenstvu na veliko čast; ali še teh, ki jih imamo, ne znamo ceniti. Rajni Filip Jakob Kofol je vendar nekaj veljal, saj se ga je celo pokojni Slomšek v „Drobtinicah“ s pohvalo spominjal, pa živi duši ni prišlo še na misel njegovo življenje v kacam slovenskem listu vsaj — načrtati. Njegova slovstvena zapuščina (med katero se neki nahaja tudi zgodovina in geografija tominska) se je pa najbrže v takih prostorih pospravila, v katerih polenovke, sardele, bovški sir in enake postne jedi za lep denar ponujajo. Oj nehvaležnosti, da je ni grše!

Pa pustimo to, kajti po toči je zastonj zvoniti. Skušajmo rajše to rešiti, kar se še rešiti dá. — Na Goriškem imamo moža, že nad dvajset let pod hladno gomilo trohnečega, ki je ves čas svojega dolgega življenja národu in človeštvu sploh posvetil, pa zdaj se še imé njegovo več ne imenuje, tem manj pa njegova blaga dela cenijo. Ta mož je pokojni kanonik *Valentin Stanič*. „Črne hale gospod“ je za našo goriško stran, zlasti pa za naše Slovence čuda delal. Slavnih literarnih del nam sicer ni zapustil, pa nam je vendar več koristil, nego marsikak pisatelj sè svojim spretnim peresom.

Prijatelj cerkvenega, pa tudi poštenega veselega petja je že prva leta svojega pastirovanja v kanalskih hribih, — na Banjšicah — noč in dan tuhtal, kako bi Slovincem ondi bivajočim z lepim petjem postregel. Pelo se je sicer tudi takrat po vseh cerkvah, ali tako, da je človeka kar po ušesih trgalo; krožilo se je po leti na paši, po zimi pa za zapečkom, vendar časih tako, da je poštenega človeka rudečica polivala. Kaj stori rodoljub Stanič? Od hiše do hiše nabira stare pesmi, jih slovniški popravi, vsega rogatega in kosmatega očedi in v Vidmu natisniti dá. To se nam zdi malenkost, a tačas, ko je slovenščina še v prahu ležala, bilo je to težavno delo za enega samega. Marsikako je tudi sam zložil ali pa poslovenil. Da je s tem pravo zadel, nam priča veselje, s katerim je ljudstvo njegove pesmi pozdravljalo. Ni še davno tega, da si na Kanalskem in Tominskem skoro za vsakim grmom čul njegovo: „Sem v šolo hodila, — se učila lepó, — kar znam, bi ne dala — za trdo zlato.“ — Zdaj se vé, ko zna že vsak govedar Jenkov „Naprej“ žvižgati in peti, so jo druge mičnejše pesmice spodrinile. Naš učeni lingvist prof. dr. Miklošič je odkazal pokojnemu Staniču častno mesto v zgodovini slovenske pismenosti in ga je vvrstil v kolo slovenskih pisateljev.

Hvala gre Staniču tudi zato, ker je širil slovensko branje po Goriškem. Kaj pomaga bukve pisati, če pa nobenega ni, ki bi jih prebiral? To je pokojni Stanič dobro vedel. Ker pa tačas v Gorici še niso prodajali slovenskih bukev, je drugam po - nje pošiljal. Premožnišim jih je prodajal, vernišim pa daroval. Posebno je za Ročinjce skrbel, ker je več let med njimi pastiril. Ni bilo skoro hiše v Ročinji, da bi jej ne bil poslal po en iztis kake primerne slovenske knjižice. Tako je ta blagi gospod vzbujal veselje do čednega branja med goriškimi Slovenci, širil med njimi znanje ter jim napravljaj marsikako kratkočasno uro.

Še ene zasluge milega pokojnika za našo goriško stran ne smemo pozabiti. Vsak ve, da so gluhi in mutasti revne stvari božje. Brez primerne poduka so in ostanejo vse žive dni trpini, nadlega sebi in drugim. Po svoje neizobražen gluho-nemec se malo loči od brezumne živine. Na to vrsto ljudi je obračal rajni Stanič posebno pozornost. Po njegovem prizadetju se je ustanovil l. 1842 v Gorici zavod, v katerem se še dandanes primorski gluhonemi obojega spola izrežajo in podučujejo. Kdor želi kaj več vedeti o delovanju tega za Goriško neprecenljivega domoljuba, naj bere „Drobtinice“ od l. 1848, v katerih je pokojni knezo - škof Slomšek njegovo življenje z mojsterskim peresom precej na drobno popisal.

Dne 12. februarja 1871 leta bo ravno sto let, kar je naš Val. Stanič luč sveta zagledal v Bodrež-u, četvrt ure nad Kanalom. Kako bomo pa to stoletnico slavili? Po mojem menenju naj se postavi vrlemu Staniču spominek, ki bode nam in prihodnjemu zárodu kazal, koliko zamore en sam človek dognati, ako narod ljubi in neprestano dela. Kje naj se pa ta spominek postavi? V *Kanalu*, blizo njegove rojstne vasi; tu bi bil kraj za kaj takega. Človeku potujočemu iz Gorice na Tominsko, ali pa s Tominskega proti Gorici, se kanalski trg koj prikupi po njegovi čedni legi in po lepih poslopih. To je moje osebno menenje. Ako kdo kaj boljšega vé, naj pové. Nobeden slovenski list ne bo odrekel predala onemu, ki misli kaj pametnega v tej zadevi nasvetovati. Želel bi, da bi se vsaj Slovenci na Goriškem za to delo ogreli, in, ako jim je moj nasvet dovoljen, naj začnó že sedaj kak krajarček na stran devati, da se pokojnemu narodnemu buditelju kaj lepega podari v zahvalo za njegov trud. Radi smo žrtvovali za narodnjake drugih kronovin, pa bi domačina pozabili?! Torej na delo!

Postavite spominek

Da potnik mingredè pripogne glavo.

K.

Dopisi.

Iz Volč, 26. febr. Dné 7. avg. 1871 je požar na Selih 7 gospodarjem čez 9000 gold. uradno cenjene škode napravil. Eni so na novo sezidali zgorela poslopja, oni namreč, kateri so kredit imeli, da so se globoko zadolžili, ena velika „štala“ in en stog ležita pa še v podertiji.

Naj hujše je pa za nesrečne Seljane, da je njih podružna cerkev sv. Marije Magdalene, katera nijma čisto nič premoženja, in ki pri požaru, ker s kamenenimi ploščami krita, ni pogorela, — v tako slabem stanu, da je vedna nevarnost, da strop in streha skupaj ne padeta. 24 selskih gospodarjev pri tako hudem udarcu, razun enega vsi reveži, ne

more znesti za popravo preudarjenih stroškov 1200 fr. Od druge strani jih zelo boli, videti od njih pobožnih prednikov postavljeno cerkev razpasti.

V zaupanju v božjo pomoč in v pomoč dobrih duš, so na moje prigovarjanje vendar sklenili, lotiti se dela, ki jih bo pa gotovo več stalo, kot je preudarjeno. V oziru njih velike nesreče, in glede na to, da so pred malo leti tudi Ciginjci in Volčani pogoreli, da jim torej domači farani ne morejo veliko pomagati, prosim, kedor more, naj se ubogih Seljanov usmili ter podpisanemu, ali pa uredništvu „Glasa“ v ta blagi namen kaj podeli. *)

Anton Rutar
župnik.

Iz tominske okolice, 2. marca. Pred mano leži 9. list „Soče“, in ko preberem dopis „izpod Čavna“, bi kmalu lastnim očem vere ne dal, da prav berem.

Je-li mogoče, si mislim, da slovensk list, pisan za katoliške Slovence, kaj tacega v svoje predale sprejme? Da, če je kdo do zdaj še kaj dvomil nad resničnostjo očitanja brezvernosti nekaterih Sočanov, če je do zdaj kak hladnokrven optimist ono očitovanje le bolj razdražnosti strank pripisoval, dopis „iz pod Čavna“ ga je gotovo rešil vsacega nadaljnega dvoma. Padla je popolnoma krinka z obraza! In to je prav, ker zdaj ve slovenski narod terdno, s kom ima opraviti, kdo so njegovi novi liberalni prijatelji. Bolje očiteno, kot skrit sovražnik! Ne hudujte se torej odslej, Sočani! ako vam kdo v „Glas“-u brezvernost očita, saj ste si sami naslov brezvernežev, in sicer z nekakim ponosom na čelo zapečatili. „Sočani so res brez vere; oni ne verujejo na nobeno višje božanstvo.“ *) Tako omenjeni dopis, in sl. uredništvo „Soče“ ne čuti potrebe, tem besedam kako opazko pristaviti, kar pomeni: Ti govoriš v našem zmislu. „Qui tacet, confirmat.“ Gledé vprašanja, ali je „Soča“ res brezverna ali ne, smo torej na čistem. Ali se pa bodé „S.“ za to katoliškim Slovincem prikupila, in po tej poti Sloveniji od vsacega rodoljuba zaželeno svobodo in blagostanje priborila, to vprašanje bode vsak, kdor ni še po tujem laži-liberalizmu pokvarjen, in ki drago mu domovino resnično ljubi, brez težave rešil. Ako „Soča“ to pot hoditi za dobro spozna, nimam pristaviti drugega, nego: „Srečno pot!“ Rekel bi: „Z Bogom,“ pa bi se proti „Sočanom“ pregrešil, ker je „višje božanstvo“ po o-nem dopisu iz njih koledarja izbrisano! Da pa „S.“ dopisun za brezvernost „Sočanov“ na duhovne odgovornost meče, in jim — kot takim sploh — s tako cinično nesramnostjo v obraz luča zločinstva, kojih si tukaj imenovati ne upam, da bi ne razžalil npravnega čutja priprostih čitateljev, zoper to moram v imenu naše častite duhovščine slovesno oporekati. Te do zdaj v slovenskih listih še nezaslišane, brezsrčne izjave, ki bi ljubljanskemu „Tagblattu“ vso čast delala, si ne morem drugače tolmačiti, kakor da se mora dopisniku v glavi mešati, in torej bi mu svetoval, da naj ne čaka do poletja pod Čavnom, kjer solnce mččno pripeka, in mu že zdaj, po zimi, tako škoduje, temveč naj se poda raje kmalu verh Čavna, kjer tudi poleti hladni veter pihlja, ki ga utegne ozdraviti. Če je pa to pisal pri zdravi pameti, imenovati ga moram očitno nesramnega obrekovalca, ker je duhovščino sploh najnesramniše obdolžil, zato — ker je en nevednež morda, česar jez ne vem, — kaj enacega učinil, nad čemur je pa močno dvomiti. Kaka lepá logika to! Škoda, da ste po šolskih klopek hlače trgali, gospodine! Kaj bi nek „Sočani“ k temu rekli, ako bi se bilo komu njih prigodilo, da se je v preteklem pustu domače kapljice en malo prevčč nasrkal, in bi kak poreden Glasovec za to vse Sočane za pijance razglasil? Da bi pa svojemu dopisu pečat večje veljavnosti utisnili in ga prav pikantnega sto-

*) Uredništvo je pripravljeno, miie darove prejemati. Ur.

*) Prezrli ste besede: „Bodi temu tako“, kar bi bilo positum non cessum, ko ne bi se nahajal proti koncu dopisa stavek: „Meni se zdi pametnejši zadnji odstavek, to je, nič verovati“. V ostalem smo pustili g. dopisniku njegovo menenje; naše je na drugem mestu izrečeno. Ur.

ri, dodali ste mu podpis: „clericus“ !! Lep „clericus“ to, „in sortem Domini vocatus“, kaj ne? ali morda bolj prav „in sortem Magni Orientis“? Zadnja eksegeza bi znala resnici bližje biti, in vso drugo pojasniti. Če ste pa res „clericus“ v prvem pomenu, obžalujem, da se trudite na slovenskih, tako nehvaležnih tleh, ker stojite osamljeni, vojvoda brez vojakov, in upam, da bote tudi v prihodnjic v takem položaji ostali, ker slovensko podnebje ne kaže biti ugodno tuji sadiki. Torej bolje bi Vam bilo, iskati si drugega mesta, kjer bodele mogli bolj uspešno osrečevalna načela nove dobe razširjati. Ravno zdaj si švicarski liberalci takega moža iščejo. Pošljite jim v dokaz zrelosti za to službo svoj dopis „izpod Čavna“, znabiti postanete Vi, „clericus“, Mermillodov naslednik.

Ti pa po veri še deviška Slovenija imaš vzrok, goreče moliti: Varuj me, Bog, mojih novih liberalnih prijatlov!

Ogled.

Avstrija. Zbornica poslancev je obravnala pretekle dni 3 načrte postav uravnajočih na novo plače in službene stopinje državnih uradnikov. Prvi črtež obsega vse c. k. uradnike razen profesorjev in učiteljev; drugi vse višje in nižje učiteljsko osebje in tretji državne uradne služabnike. Kakor že poprej v odseku za finance, tako tudi v občnih javnih sejah se je pokazalo, da je zbornica radodarniša, ko ministri. Ministre jezi zlasti to, da so se mnogi uradniki s peticijami obrnili do drž. zbora, namesti na ministerstvo. Nek prepir je bil tudi (v odseku in zboru) zaradi tega, kdo naj ima pravico, uradnikom višjo ali nižjo stopinjo (Rang) določiti, postavodajni (drž.) zbor, ali eksekutivna (izvrševalna) oblast (t. j. ministerstvo). Poravnala se je ta navskrižnost s tem, da se je sklenilo, naj že določene plačne vrste ostanejo, kakor so, kar se pa tiče ne še uravnanih plačnih stopinj, naj napravi vlada dotični predlog ter ga v prih. sessiji „drž. zboru naznani.“ O tej priliki je (nam Goričanom znani) finančni min. De Pretis precej ostro govoril rekoč, da služb. stopinjo določiti, gre vladi; da se je uradnik, kakor hitro je stopil v drž. službo, prostovoljno odpovedal tisti popolni svobodi, ki jo ima sicer kot državljani, in postal odvisen samo od vlade, ktera edina ima pravico določiti mu stopinjo in plačo. Grozil se je nad tem, da so se uradniki predrznili za popboljšanje svojega stanu drž. zbor, a ne ministerstvo prositi. Tožil je, da to se pravi vladi podkopavati veljavo (auktoritat). In s tem poslednjim stavkom je gosp. minister važno resnico izgovoril. Kdo pa je pri avstrijskih uradnikih vero v auktoritatnost vlade omajal in izpodkopal. Prav ustavaške vlade poslednjih let, ktere so uradnike za ustavoverne namene z lepa ali s huda zlorabile. Mi bi znali povedati, kako se še neka viša, ko ministerska veljava prezira, in kako čut spoštovanja do auktoritati sploh hira in zginja. Kos papirja s paragrafi in zraven neodvisni (?) sodnik in žandarm — to je v modernih državah edina auktoritat. Dajajte poštene postave; bodite, vlade, npravnne, poštene; učite spoštovati naj višo auktoritat nad zemljo in na zemlji — potem vam ne bo treba tožiti, da se vaša auktoritat celó od vaših lastnih podložnih več ne spoštuje. Poročevalcu Czediku, ki je gosp. ministra zavračal, in kteremu je vsa zbornica pritrjevala, niso prišli, se ve da, na misel naši razlogi. — O uradniških 3 postavah sploh naj še omenimo, da vse merijo na znamenito zboljšanje uradniškega stanu. Mi jim zboljške iu poviške plač iz srca privoščimo, a s pogojem, da se pod nobeno vlado ne udajo korrupciji. Vest in pravičnost naj jim boste vodnici, in ne denar. Ustavaki-centralisti pa pričakujejo od boljše plačanih uradnikov več vdanosti do njim priljubljenega sistema. — Ustavni odsek posl. zbornice je že skor dognal pretresanje načrtov volilne reforme. Prih. teden pride stvar znabiti že v glavno sejo. Dalmatinci mislijo res posnemati Poljake, in ali oditi, ali

vsaj proti reformi glasovati. — Knez Čartoriski je poklonil pretekli teden Nj. vel. gališke peticije zoper vol. reformo. Cesar ga je prav prijazno sprejel in se pol ure z njim pogovarjal.

— Volitev v delegacijo je bila ta pot prav zanimiva. Ker niso nekatere dežele v drž. zboru celó ne zastopane, druge pa samo po nekaterih poslancih izmed manjšine, (popolnoma zastopane so samo 3-4 deželice), morali so nekteri zborniki sami sebe voliti (n. pr. kranjski poslanec), za druge dežele je bilo treba kakega tujega poslanca izvoliti, Predarlska ne bo zastopana itd. Mi Goričani bomo imeli letos g. grofa Coronini-a za delegata. — Podpisov na peticijah zoper vol. reformo je prišlo samo s Českega 244 tisuč in 990. Tudi iz nemških dežel se jih je že veliko izročilo.

Vnanje države. *Francosko.* V enem poprejšnjih listov smo povedali, kaj dela narodni zbor in njegov odsek trideseterih, in kako je hotel preds. Thiers po svojem ministru Dufauru odseku štrono zmesi. Na zadnje pa se je večina trideseterih z vlado kolikor toliko porazumela v tehle točkah: „Narodni zbor se ne razide, predno ne sklene: 1.) kako se ima postavodajna in izvrševalna oblast za naprej uravnati in kako in komu izročiti (o razpustu sedanjega zbora, namreč); 2.) kakošne pravice bo imela druga zbornica, ki se ima ustanoviti; 3.) kaka ima biti v prihodnje volilna postava.“ Vse, kar je odbor 30ih izdelal, prišlo je te dni pred občni zbor. Vse je bilo radovedno, kaj zbor o predlogih odborovih sklene in kako se bode vedel Thiers ali njegov minister. Skrajni levičnjaki so že mislili, da se razglasi zatrdna republika, ali nade so se jim podrle, podrle so se pa tudi monarhistom. Zvita buča Thiers je znal spet reči tako sukati, da je ogromno večino zbora nase priklenil. 472 zbornikov proti 199 je pritrnilo, da naj se oni načrt trideseterih vzame v obravnavo. Proti temu so bili legitimisti na skrajni desnici in Gambetta-veci na skrajni levici. Vsa ta komedija pomeni toliko, ko da za zdaj ostane vse, kakor je, *začasno*; ne izreče se ni monarhija, ni republika. Sumi se, da se misli Thiers tudi na dalje tako vesti, kakor do sedaj, enkrat nagibati se k republikancem, drugi pot pa k monarhistom, da si ohrani predsedništvo do smrti in ga zapusti vojvodi Aumalskemu (Orleanu); ta pa bo že potlej vedel, kedaj bo čas, da se razglasi za kralja.

Razne vesti.

— *Srčnost katoliških Švicarjev.* — K izgnanemu škofu genévskega, msg. Mermillod-u, se je podalo 23. febr. okoli 4000 katoličanov njegove škofije v Ferney, kjer so mu svojo udanost in ljubezen do kat. cerkve izjavili in ga kot branitelja svobode in slave švicarske republike proslavili. — Vlada v Solothurn-u je prepovedala duhovščini, občevati z izgnanim škofom. Na to pošlje 70 duhovnov vladi protest, v katerem beremo sledeče besede: „Mi ljubimo našo domovino, spoštujemo svetno oblast in njene postave; nič manj pa ne ljubimo tudi našo sv. kat. cerkev, in spoštujemo njene oblastnike: škofo, papeža in njih zapovedi. Hočemo dati cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi Bogu, kar je božjega.“ — Tako govori katoliško preverjenje!

— *Pametna postava.* — Francoski narodni zbor je sklenil to-le postavo: Vsaka oseba, ki se pijana zasači, plača 5 frankov (2 gold.) kazni; v drugič 16—300 fr. ali pa 6—30 dni v zapor; v tretjič zasačena in obsojena zgubi državljanske pravice. Enaka kazen preti tudi gostilničarjem, ki pijanim ali maloletnim pijače podelijo.

— *Poroka Nj. c. k. Visokosti nadvojvodinje Gizele,* hčere Nj. Velič. svetlega cesarja, z Leopoldom, vojvodom bavarskim, bo 20. aprila. Velike priprave se že delajo za to slavnost.

— *Pomiloščenje.* — Nj. Velič. je z najvišim sklepom 20. febr. obsojenim Bohinjcem (60 jih je v zaporu zarad gojzdnarske pravde) kazen na polovico znižalo.

— *Peticijo* proti neposr. volitvam smo prejeli še iz Deskel sè samo lastnoročnimi podpisi.

— *Za predelsko železnico* je nekaj več upanja (??) Dotični stranke v Trstu, predelska in loška ste se zedinili in poslali ministerstvu prošnjo, naj še v tej seji drž. zbora predloži načrt o železnici, ki bi Trst po naj krajši, od južne železnice neodvisni poti zvezala z Nemčijo. Ta pot pa gre čez Predel.

— *Program besede,* katere napravijo *goriški dijaki* dné 8. marcija 1873, v čitalnični dvorani v Gorici:

1. *Lovska,* napev Nedvedov, poje zbor; 2. *Slavnostni govor;* 3. *Zvezdi,* nap. Nedvedov, bariton solo sè zborom; 4. *Mili kraj,* napev Nedvedov, poje zbor; 5. *Deklamacija:* „Povodnji mož;“ 6. *Strunam,* napev Maškov, četverospjev; 7. *Samo,* napev Jenkov, poje zbor; 8. *Šaloigra:* „Novci za diploma;“ 9. *Venec slovanskih narodnih pesnij,* sestavil Nedved, poje zbor. Začetek o 1/2 8. uri zvečer. Vstop je dovoljen samo povabljenim.

— *Sl. uredništvo „Soče“* prosimo, naj le nadaljuje s tacimi dopisi (!), kakor je oni „*Iz pod Čavna*“, 27. febr., v njeni št. 9. t. l. Ž njim ste „*Glasovcem*“ gotovo bolj ustregli, nego z vsem, kar ste prej zoper *nje* pisali ali ustmeno raznašali. Za zdaj imamo *mi* samo to reči, da od kraja na čelu do podpisa spodej, gledé na zapopadek, tendencijo in obliko je ves sestavek skoz in skoz — („*perfiden*“ — bi rekli, ko ne bi dvomili, ali oni, „ki so samo realko študirali“, ta priljubljeni jim izraz umejo) — *gemein*.

Zakaj, — povemo drugoč, kedar prinese „S.“ še več enacih dokazov Vaših — „zmožnostij.“

Listek.

Na pepelnično sredo.

(Dalje in konec.)

„*Devica* davno že v srpani!“ morda že v velikem srpani, — poletje pripeka — jesen je blizo — hu! hu! groza me spreleta! Cvet se bo osúl — samično cvétel, samično oblétel. Žalostno to, kaj ne? Dekline so pač prepričane, da nji dobro človeku, če je sam, — in ženska je podobna vinski trti: žlahtna to rastlina, a nežna in šibka, treba jej podpore, drevesa, da se na-nj oslanja, krog njega ovija. Te oslombe so naše „*device* davno že v srpani“ — pričakovale od leta do leta, a nij je bilo od nikoder; svojo zadnjo nado so stavile na letošnji pust, da bo morda on koga premotil, — a pust je pokopan — in ž njim prazne nade, neizpolnjene želje! *Druge* so šle pred oltar, zvezale so jih zlate vezi na ženine, in *te* „*samice* — letos kakor lani“!! Nij čudo, če danes kličejo: „*Ne vstani več nesrečni Pust!* Uboge deklina, milujem vas; pa kaj se hoče! Potrpajte, počakajte, morda vendar še pride kedó; saj sedaj se možé in ženijo ljudjé ne samo v „*maju življenja*“, temuč celó že v — grudnu; ko je treba tesati rakev, stešejo si zakonsko posteljo. — —

„Potem mladenči se vrstijo,
V obraz bledí na pol mežijo,
In v prazne žepe segajo,
Denár okrogli — kolnejo.“

(Jenko)

Denár, kar je cvenka, je pač okrogel; ko bi bil na štiri ogle, bi takó teči ne mogel; — drugi je pa papirnat, lahko blagó, sfrči naglo, ko da bi peroti imél. In Pust je prišel, je denarcem dal vetra — denar je zletél. Pepelnično jutro vzame fantič mošnjico v roke — pregleda z lučjo vse kote — ali vsi predali brez prebivalcev — „*da affittare!*“

Godrnjati mora s Preširnovim učencem:

„Oj predpust, ti čas presneti,
Da bi več ne prišel v drugo!
Ti med matrne petice
Si poslal pozréšno kugo,
Si mošnjico mi rejeno
Djal popolnoma na suho;
Stari oča se bo praskal,
Gledala bo mati čudno,
Malo penězov poslala,
Dokaj bosta mi naukov“!

Bil je *pust*, a pratika kaže, da za *pustom* pride *post*.
Naravni zakon to.

Pa ti nijso edini, ki kličejo *pustu*: „da bi več ne prišel
v drugo.“ —

„Za njimi množica neznana
Gre klaverna in vsa zaspana“

(Jenko)

Proč je veselje, proč je denar, pri mnogih celó moč in
zdravje; — — lahko zdaj kašljajo: „Ne vstani več, nesrečni
Pust“!

Zato danes *pustno* kapo doli, pepela na pleša in solí v
možgane!

Pomnimo:

„Nach dem *U* kommt gleich das *Weh*;
Das ist die Ordnung im *A B C*.“ —

Ali se nij motilo moje uhó? Je li *rés* to bilo slovó od
njega, ki ste ga toliko ljubili in častili? Hm, hm! In vendar
je *rés*! Glej jih te *Kurentove* častilce danes na pepelnično ju-
tro, kakó čmérno in klaverno korakajo po ulicah, — vsi trudni,
— pobiti — zaspani! Le z nevoljo se spominjajo veselega
mrliča.

„Device, davno že v srpani,
Samice letos kakor lani,
Se v prvi vrsti jokajo
In samski stan preklinjajo.“

(Jenko)

Naj novejša novica.

G. posl. A. Černe je s Poljaki vred zapustil državni zbor.

Listnica uredništva. Č. g. Antonu Lazarju, vikarju v
Oblokah (tom. dek.): Vaš podpis pod dementovalnim pismom
duhovnikov tominske dekanije v 6. listu „*Glas*“-a (v zadevi
g. Vales-ovi) je po stavčevi pomoti izostal. V rokopisu je tudi
Vaše ime, kakor vseh drugih ondašnjih duhovnikov. Ne za-
merite!

G. F. C.: Dovolite, da Vaš dopis shranimo za čas, ko
bi naši nasprotniki z osebnostmi k temu nas silili. Omenjenega
pisma nismo prejeli.

G. M. Vales-u: Potrpite do prih. krata; med tem imate
lepo prilóžnost, nekaj prav „krasnega“ dostaviti Vašemu
spisu.

Poslano.

S *Krasa*. Kako lepa i vzvišena je prosta besedica „zna-
čaj“! Blagor ljudstvu, blagor občini, katera ima v svoji sre-
dini prave značajne možake, koji jej svetijo i jo vodijo, kakor
ognjeni steber na potu živjenja v varno zatišje!

A ako poostrimo oči, se oziramo po tacih možéh, krči
ne nam — žalibog — serce, kajti prav oni možje, na katere
narod zaupljivo oči obrača, o katerih bi moral človek soditi,
da upotrebijo vselej i kder je le mogoče, svojo veljavnost v

narodovo korist, — prav oni so mnogokrat njegove prave pi-
javke pijoče mu kri i spodjedajoče njegovo jasno zdravost i
naravno krəpkost! Ne oziraje se na razumno vodilo lastnega
uma i na svareči notranji glas telebijo taki za zlobnim bajilom,
— za denarom; za dobiček žertvujejo (!) dušo i telo! Pri tem
se ne zmenijo, ako s takim nesramnim postopanjem bližnjemu
škodujejo na časti, ako ga pred svetom razglašajo za „sramot-
nega lažnika“, za „strastneža“, za „obrekovalca“, itd., kakor
je storil nek v Komnu bivajoč gospod dopisniku „z gori-
škega *Krasa*“ v I. št. let. „*Soče*“, ker je popolnoma resnico-
ljubno razkril žalostno stanje komenskih zamotanih razmerij,
dobro vedé, da se ne dadó tako delikatne stvari drugače po-
ravnati, nego po javni poti.

Gospodine K.! Kaj ne, da se da vse stvoriti za denar?! Vi
vsaj ste pripravljeni žertvovati (!) za denar vse Vaše moči vsa-
kemu, naj bode uže Peter, ali Pavel, i naj Vas upotrebuje
za častno ali nečastno reč; Vi ste pripravljeni opravljati za
dobiček, kakor ste se sami izjavili, naj niža, naj nesramneja
opravila! Da bi tukaj Vaše besede zabilježili nam čast ne pri-
pušča; nočemo tudi s tacimi besedami poštenega slovenskega
lista skruniti. Okrogli cvenk Vas je navdihnil, da ste iztaknili
v onem „*Sočinem*“ dopisu le sramotne laži; dobiček Vas je
moral, da ste se poslužili nizkega, trivijalnega sofizma, da bi
izvlekli Vašega klijenta, g. G., iz krivde, katera se mu je po
vsej pravici očitala! Drevje se po sadu pozna, i Vi, gospodine,
po Vaših delih!! Prosit!

To mislimo, bode dovolj za Vašo kvalifikacijo, da vsak
lahko na mah spozna, kako treba oni Vaš protidopis „v Kom-
nu“ v 4. št. l. „*Soče*“ presojevati, i kde stoji resnica. V-
sako besedo bi deli lahko na rešeto, i pokazale bi se same
pleve Vaše plačane servilnosti! Pa omeniti hočemo le Vašo
vitezko „*korajžo*“, katera Vas je naganjala, da ste dali g. učitelju
v Vašem dopisu nekako berce od zadej. Komenci so
„brata ljubili, da kako! njega dvignili in mu vrata odperli; —
a brat se je prevzel“! — tako blebečete Vi! To, kar Vi ter-
dite, se je jasno pokazalo, ko je neko revše g. učitelja napalo
na način, kateri kaže naj nižo stopinjo brutalne neotesanosti!
Dala bi se sicer marsikatera o tem ziniti, dalo bi se argu-
mentovati za to in ono, — pa nočemo kuriti; stvar je jasna
dovolj, i kmalu bo menda še bolj. Pristavimo le, da sedaj po-
polnoma umejemo začudenje nekega gospoda, kateri ima v se-
žanskem okrajnem šolskem svetovalstvu merodajen glas, da so
Komenci proganjanci učiteljev! Če uže nij bilo to do sedaj
res, dobijo besede po letošnjih homatijah popolno veljavo. Žali-
bog, da pride cela občina zarad *nekaterih* na slab glas!

Kaj je bil i kaj je še vedno g. učitelj P., kaže se oči-
vidno v županijskem uradu, kaže se jasno v cerkvi sedaj, ko
ne opravlja omenjeni gospod nobene navedenih služeb več.
Koliko dobička si je občina s tem pridobila, da je g. P. vs-
led pritiskovanja *nekaterih* intrigantov od omenjenih služeb
odstavila, to bomo pokazali enkrat phihodnjič, ako bo sl.
uredništvu povoljno. Za sedaj omenimo le, da bi morali biti
Komenci ponosni, da imajo v svoji sredini moža, kateri je
svoji nalogi vsestransko popolnoma kos; omenimo le, da velja
dotični gospod za veljaka v svoji stroki — v šolstvu, se
ve, da pri drugih glavah, nego so *nekateri* komenski očetje!

K - ski.

Oznanilnik.

Al. Raf. Rojic

doktor medicine in ranocelstva, magister porodosl.
in za oči se je preselil v

mesniško ulico št. 82

Ozdravlja na domu od 9. do 12. ure dopoldne.